

Briuselis, 2020 12 14
COM(2020) 807 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl TFAS fondo, EFRAD ir PIOB veiklos 2019 m.

1. ATASKAITOS TIKSLAS IR TAIKymo SRITIS

Pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą Nr. 258/2014¹, iš dalies pakeistą Reglamentu Nr. 2017/827², Europos Sąjunga bendrai finansuoja tris organizacijas, vykdančias veiklą finansinės atskaitomybės ir audito srityse: Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų fondą (toliau – TFAS fondas), Europos finansinės atskaitomybės patariamąją grupę (toliau – EFRAG) ir Viešojo intereso priežiūros tarybą (toliau – PIOB). Bendro finansavimo programa vykdoma skiriant dotacijas veiklai.

Šios ataskaitos, kurią reikalaujama pateikti pagal reglamento 9 straipsnio 3 dalį, tikslas – pranešti apie naujausius pokyčius, susijusius su šių trijų įstaigų veikla 2019 m.³ Tačiau taip pat aprašomi tam tikri 2020 m. įvykę įvykiai, kurie laikomi naudingais šios ataskaitos tikslais (pvz., nauji uždaviniai, iškilę įgyvendinant Europos tvaraus augimo finansavimo veiksmų planą (2018 m.) arba kilus COVID-19 pasaulinei pandemijai).

Kaip nurodoma T. D. Stolojano⁴ pranešime ir kaip minima reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas Nr. 258/2014, 9 konstatuojamojoje dalyje, šioje ataskaitoje taip pat pateikiamas Komisijos atliktas šių trijų organų valdymo vertinimas, visų pirma interesų konfliktų prevencijos, skaidrumo, ekspertų įvairovės, finansavimo įvairovės, viešosios atskaitomybės ir galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais srityse.

1.1. ATASKAITOS STRUKTŪRA

Ataskaitą sudaro šios dalys:

- **2 skirsnis. Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų fondas.** Šiame skirsnyje pateikta TFAS fondo veiklos ir jo valdymo 2019 m. apžvalga.
- **3 skirsnis. Europos finansinės atskaitomybės patariamoji grupė.** Šiame skirsnyje pateikta EFRAG veiklos ir jos valdymo 2019 m. apžvalga.
- **4 skirsnis. Viešojo intereso priežiūros taryba.** Šiame skirsnyje pateikta PIOB veiklos ir jos valdymo 2019 m. apžvalga.
- **5 skirsnis. Išvados.** Šiame skirsnyje apibendrintos išvados dėl finansavimo programos aktualumo.

¹ OL L 105, 2014 4 8, p. 1.

² OL L 129, 2017 5 19, p. 24.

³ Paskutinis programos vertinimas buvo įtrauktas į 2019 m. metinės ataskaitą, susijusią su TFAS fondo, EFRAG ir PIOB veikla 2018 m. (2019 10 29, COM(2019) 549 *final*), kaip 3 priedas.

⁴ Pranešimas dėl tarptautinių apskaitos standartų (TAS) vertinimo ir Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų (IFRS) fondo, Europos finansinės atskaitomybės patiriamosios grupės (EFRAG) ir Viešojo intereso priežiūros tarybos (PIOB) veiklos A8-0172/2016.

2. TARPTAUTINIŲ FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS STANDARTŲ FONDAS

2.1. IFRS FONDO VEIKLOS APŽVALGA

2.1.1. STANDARTŲ NUSTATYMAS

2019 m. rugsėjo mėn. Tarptautinių apskaitos standartų valdyba (TASV) užbaigė projekto „*IBOR reforma ir jos poveikis finansinei atskaitomybei*“ 1 etapą, paskelbdama 9-ojo tarptautinio finansinės atskaitomybės standarto (TFAS) „*Finansinės priemonės*“ ir jį pakeitusio 39-ojo tarptautinio apskaitos standarto (TAS) „*Finansinės priemonės. Pripažinimas ir vertinimas*“ pataisas. Pagrindinis tikslas buvo pašalinti padarinius esamų apsidraudimo ryšių apskaitos tvarkai prieš faktiškai pakeičiant palūkanų normų lyginamuosius indeksus. Vėliau 2020 m. rugpjūčio mėn. TASV paskelbė projekto 2 etapą. IBOR 2 etapo tikslas – užkirsti kelią tikimybei, kad TFAS sukeltų nepagrįstų apskaitos padarinių faktiniam palūkanų normų lyginamųjų indeksų pakeitimui, visų pirma apsidraudimo sandorių apskaitos srityje.

2019 m. TASV parengė 17-ojo TFAS „*Draudimo sutartys*“ pataisas, kurios buvo priimtos 2020 m. birželio mėn. Šiomis pataisomis siekiama sumažinti įgyvendinimo sąnaudas ir sudaryti palankesnes sąlygas įmonėms paaiškinti 17-ojo TFAS taikymo rezultatus investuotojams ir kitiems subjektams. Atsižvelgdama į tai, TASV nusprendė atidėti 17-ojo TFAS įsigaliojimo datą – iš 2021 m. sausio 1 d. perkelti ją į 2023 m. sausio 1 d., taip pat pratęsti laikotarpį, per kurį draudimo sektoriaus įmonės pasirinktinai gali atidėti 9-ojo TFAS „*Finansinės priemonės*“ taikymą.

Nuo 2020 m. kovo mėn. dėl pasaulinės COVID-19 pandemijos susidarė nepaprastoji padėtis visuomenės sveikatos srityje ir atitinkamai buvo sustabdyta daugelio pasaulio ekonomikos sektorių veikla. Todėl TASV ir jos darbuotojai pradėjo teikti paramą suinteresuotiesiems subjektams, atsakydami į klausimus dėl TFAS standartų taikymo, susijusių su COVID-19, teikdami konkrečią pagalbą apskaitos srityje ir pritaikydami valdybos darbo planą, įskaitant mažiau svarbių konsultacijų teikimo atidėjimą. Vienas iš pavyzdžių – 16-ojo TFAS „*Nuoma*“ pataisa, kuria siekiama palengvinti ūkio subjektams su COVID-19 susijusių nuomos koncesijų, pavyzdžiui, nuomos atostogų ir laikino nuomos mokesčio sumažinimo, apskaitą.

Išsami TASV standartų nustatymo veiklos, įskaitant TFAS aiškinimo komiteto (TFAAK) veiklą, apžvalga ir vykdomos tvirtinimo procedūros išdėstytos šios ataskaitos *1 priedėlyje*.

Galiausiai, TFAS fondas atnaujino TFAS taksonomiją, kad būtų atsižvelgta į naujų standartų ir pataisų poveikį⁵.

⁵ Europos Sąjungos finansavimas taip pat prisideda prie to, kad TFAS taksonomija būtų laiku atnaujinama, o tai savo ruožtu prisideda prie vieno Europos elektroninio formato kūrimo.

2.1.2. TYRIMŲ PROJEKTAI

TASV 2017–2021 m. darbo planu siekiama tobulinti ir remti esamus standartus, skatinti geresnę komunikaciją ir remti įgyvendinimą. Kalbant apie projektą „*Geresnė komunikacija*“, 2019 m. TASV užbaigė technines diskusijas ir gruodžio mėn. paskelbė parengiamąjį projektą „*Bendras pateikimas ir atskleidimas*“, kuriame siūlomi pirminių finansinių ataskaitų struktūros ir turinio patobulinimai, daugiausia dėmesio skiriant finansinės veiklos rezultatų ataskaitai.

TASV taip pat tęsė gavybos veiklos tyrimų projektą, kad apsvarstytų galimybę pakeisti 6-ąjį TFAS „*Mineralinių žaliavų išteklių tyrinėjimas ir vertinimas*“.

Stebėdama, kaip įgyvendinamas 3-iasis TFAS „*Verslo jungimas*“, Valdyba nusprendė išnagrinėti galimybes supaprastinti prestižo apskaitą ir ėmė svarstyti, kaip patobulinti vertės sumažėjimo patikrinimą, ir 2020 m. I ketvirtį paskelbė konsultacijoms skirtą dokumentą.

2019 m. TASV pradėjo peržiūras po 10-ojo TFAS „*Konsoliduotosios finansinės ataskaitos*“, 11-ojo TFAS „*Jungtinė veikla*“ ir 12-ojo TFAS „*Informacijos apie dalis kituose ūkio subjektuose atskleidimas*“ įgyvendinimo.

2.1.3. IŠSAMIAI STANDARTO „MVĮ SKIRTI TFAS“ PERŽIŪRA

2019 m. TASV pradėjo antrą išsamią standarto „*MVĮ skirti TFAS*“ peržiūrą, siekdama suderinti standartą „*MVĮ skirti TFAS*“ su visais TFAS standartais, neužtraukiant MVĮ nepagrįstų išlaidų ir naštos. 2020 m. sausio mėn. TASV paskelbė prašymą pateikti informaciją.

2.2. BENDRIEJI PRINCIPAI, KURIAIS VADOVAUJANTIS PARENGTI NAUJI STANDARTAI

2.2.1. BENDRIEJI PRINCIPAI

Tinkamos TASV ir TFAS aiškinimo komiteto standartų nustatymo procedūros principai nustatyti *Tinkamos procedūros vadove*. Jų taikymą prižiūri specialus Patikėtinių komitetas, vadinamas Tinkamos procedūros priežiūros komitetu. 2019 m. Tinkamos procedūros priežiūros komitetas tęsė *Tinkamos procedūros vadovo* peržiūrą, siekdamas padidinti standartų veiksmingumą. Peržiūrėtas vadovas buvo paskelbtas 2020 m. rugpjūčio mėn. Vienas naujas principas – TASV ateityje turėtų skelbti aiškinamąją medžiagą, kad būtų išspręsti su paskelbtu standartu susiję įgyvendinimo klausimai iki jo taikymo pradžios dienos.

Peržiūrėtame *Tinkamos procedūros vadove* teigiama, kad TASV poveikio analizėse daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama finansinės atskaitomybės patobulinimams, atsižvelgiant į įgyvendinimo sąnaudas ir į tai, kaip didesnis skaidrumas gali paveikti finansinį stabilumą. Jame taip pat įtvirtintas reikalavimas poveikio analizę vykdyti per visą standartų nustatymo procesą. Kalbant apie platesnį naujų finansinės atskaitomybės reikalavimų ekonominį poveikį, pakeitimuose pabrėžiama, kad kiekybiniai vertinimai paprastai yra

neįmanomi, tačiau prireikus TASV gali įvertinti konkretų ekonominį poveikį. Patikslinta redakcija neviseškai atitinka Europos Komisijos, kaip Stebėsenos valdybos narės, pareikštus lūkesčius, nes gali būti, kad pakeitimai nėra pakankami, kad būtų pašalinta spraga, susijusi su TASV poveikio vertinimo ribotumu ir Reglamente dėl Tarptautinių apskaitos standartų (TAS) nustatytais Europos visuomenės gerovės patvirtinimo kriterijais.

2.3. VALDYMAS, PROFESINIS SAŽININGUMAS IR ATSKAITOMYBĖ

2.3.1. APŽVALGA

TFAS fondas yra pelno nesiekianti įmonė, veikianti pagal Delavero valstijos (Jungtinės Amerikos Valstijos) bendruosius įmonių teisės aktus. Kaip užsienio įmonė ši įstaiga veikia ir Jungtinėje Karalystėje.

TFAS fondą valdo 22 patikėtinių valdyba, kurios nariai yra kolektyviai atsakingi už bendrą TASV priežiūrą ir jos narių skyrimą. 2019 m. įvyko trys Patikėtinių valdybos posėdžiai. Skiriant patikėtinius, stengiamasi užtikrinti proporcingą sudėtį pagal geografinę kilmę ir juos prieš tai turi patvirtinti Stebėsenos valdyba, taip užtikrinant ryšį su valdžios institucijomis. Europos Komisija yra Stebėsenos valdybos narė. 2019 m. Stebėsenos valdyba posėdžiavo du kartus. TASV sudaro 14 narių, kuriuos skiria patikėtiniai, taip pat laikydamiesi geografinės pusiausvyros reikalavimų. TASV nariai skiriami penkerių metų kadencijai, kuri gali būti pratęsta vieną kartą. TASV yra atsakinga už standartų nustatymą. 2019 m. ji surengė 13 valdybos posėdžių. Patikėtiniai taip pat skiria 14 TFAS aiškinimo komiteto (TFAAK) narių, kurie aiškina TFAS taikymą ir teikia rekomendacijas finansinės atskaitomybės klausimais. Be to, TFAS patariamoji taryba – tai forumas, kuriame gali dalyvauti organizacijos ir fiziniai asmenys. Jos narius taip pat skiria patikėtiniai, o valdyba su jais konsultuojasi dėl sprendimų, susijusių su didelės apimties projektais.

2.3.2. SKAIDRUMO TAISYKLĖS

Iš esmės visi TASV ir TFAAK posėdžiai yra vieši. Posėdžių darbotvarkės skelbiamos iš anksto, o patys posėdžiai transliuojami internetu.

Kalbant apie skaidrumo registrus, 2019 m. rugpjūčio mėn. TFAS fondas sukūrė TASV valdybos narių ryšių su suinteresuotaisiais subjektais registrą. Registras kas ketvirtį skelbiamas jo interneto svetainėje⁶ ir jame išvardijami susitikimai su suinteresuotaisiais subjektais. Pirmoji ataskaita paskelbta 2019 m. gruodžio mėn.

2.3.3. ATSTOVAVIMAS SUINTERESUOTIESIEMS SUBJEKTAMS

Remiantis 2015 m. patikėtinių atlikta struktūros ir veiksmingumo peržiūra, patikėtinių geografinis pasiskirstymas turėtų reprezentatyviai atitikti pasaulio kapitalo rinkas ir

⁶ Žr. šią nuorodą: <https://www.ifrs.org/groups/international-accounting-standards-board/pages/board-member-external-engagement>.

geografinės pusiausvyros reikalavimą užtikrinti tolygų atstovavimą Azijai ir Okeanijai, Europai ir Amerikai.

TFAS fondo įstatuose reikalaujama, kad iš kiekvieno iš trijų regionų būtų paskirta po šešis patikėtinius, taip pat vienas patikėtinis būtų paskirtas iš Afrikos ir trys patikėtiniai – iš bet kurio regiono, laikantis reikalavimo užtikrinti bendrą geografinę pusiausvyrą. Pagal paskyrimo TASV nariu kriterijus panašiai reikalaujama iš kiekvieno regiono paskirti po keturis narius, iš Afrikos – vieną narį, taip pat vieną narį paskirti iš bet kurio regiono.

2019 m. sausio 1 d. buvo paskirti trys nauji TFAS fondo patikėtiniai (Sarah J. Al Suhaimi [kitas regionas], dr. Suresh Kana [Afrika] ir Kazuyuki Masu [Azija ir Okeanija]) ir vienas narys, iš naujo paskirtas kitai kadencijai (Guillermo Babatz [Amerika]).

2019 m. gruodžio 31 d. TFAS patariamąją tarybą sudarė 51 organizacija ir 50 pavienių narių. Europos Komisija dalyvauja kaip stebėtoja. Be to, Europos Centrinis Bankas (ECB) ir Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija (ESMA) taip pat yra TFAS patariamąsios tarybos nariai.

2.3.4. ATSKAITOMYBĖ EUROPOS PARLAMENTUI

Kaip nurodyta Reglamente (ES) 2017/827⁷, Europos Parlamentas turėtų būti išsamiai informuojamas apie TFAS rengimą. Europos Parlamento Ekonomikos ir pinigų politikos (ECON) komiteto, TASV pirmininko P. Hoogervorsto ir TFAS fondo patikėtinių pirmininko A. Liikaneno kasmetiniai pasikeitimai nuomonėmis įvyko 2019 m. vasario 26 d. ir 2020 m. vasario 18 d.

2.3.5. INTERESŲ KONFLIKTŲ PREVENCIJA

TFAS fondo patikėtiniai skiriami trejų metų kadencijai, kuri gali būti pratęsta vieną kartą, ir privalo įsipareigoti veikti viešojo intereso labui. Atsižvelgiant į Stebėsenos valdybos prašymą, 2018 m. patvirtinta pakoreguota interesų konfliktų valdymo politika. Joje numatytas principas, kad patikėtinis ir Stebėsenos valdybos narys negali dirbti toje pačioje organizacijoje. Tačiau pagal šią politiką patikėtinių pirmininkui išimtiniais atvejais leidžiama nuo šio principo nukrypti.

Tik vienas TASV narys gali dirbti ne visą darbo dieną. TFAS fondo įstatuose reikalaujama, kad visą darbo dieną dirbantys valdybos nariai nutrauktų visus darbo santykius ir ryšius, kurie gali turėti įtakos jų nepriklausomumui. Neleidžiama būti deleguotam darbdavio arba turėti teisę vėl grįžti pas buvusį darbdavį.

⁷ 7 konstatuojamoji dalis.

2.3.6. FINANSAVIMO PASKIRSTYMAS

2019 m. TFAS fondas iš Europos Sąjungos gavo 4,7 mln. EUR dotaciją, kuri sudaro 20,7 proc. viso gauto finansavimo. Pagal TFAS fondo įnašų paskirstymą 2019 m. ES buvo didžiausia paramos teikėja, palyginti su tarptautinėmis apskaitos įmonėmis (19,8 proc.).

Pastaraisiais metais atsiradusi TFAS fondo įnašų mažėjimo tendencija tęsėsi ir 2019 m. 2019 m. įnašai, apie kuriuos pranešta, sumažėjo 10,8 proc. (10,6 proc., atsižvelgus į valiutų kursų svyravimų poveikį). Labiausiai įnašai sumažėjo Pietų Afrikoje (–95 proc.), Ispanijoje (–71 proc.), Honkonge (–67 proc.), Brazilijoje (–48 proc.), Jungtinėse Amerikos Valstijose⁸ (–34 proc.), tarptautiniuose audito tinkluose (–30 proc.), Šveicarijoje (–19 proc.) ir Vokietijoje (–9 proc.). Finansavimo pasiskirstymas pagal pagrindinius geografinius regionus parodytas 2 *priedėlyje*. Aiškiai matoma, kad, nepaisant vienodo atstovavimo ES ir JAV Patikėtinių valdyboje (po šešis patikėtinius) ir TASV (po keturis valdybos narius), Šiaurės ir Pietų Amerikos regiono įnašas sudaro tik 5,1 proc. Fondo finansavimo, o ES ir Azija ir Okeanija atitinkamai skyrė 38,5 ir 33,5 proc. visų įnašų. Palyginti su 2018 m., santykinė ES biudžeto ir valstybių narių dalis padidėjo (nuo 35,8 iki 38,5 proc.). Tai, kad sumažėjo nurodyti tarptautinių audito tinklų įnašai, iš dalies atsverta komerciniu susitarimu, dėl kurio padidėjo pajamos iš licencijų išdavimo.

TFAS fondas ataskaitoje nurodė 3,8 mln. GBP grynąjį perteklių. 2019 m. gruodžio 31 d. duomenimis, visas nepaskirstytas perteklius buvo 38,1 mln. GBP.

3. EUROPOS FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS PATARIAMOJI GRUPĖ

3.1. EFRAG VEIKLOS APŽVALGA

EFRAG darbą galima suskirstyti į tris pagrindines kategorijas:

- pagrindinis EFRAG vaidmuo tebėra patarti Europos Komisijai, ar nauji arba persvarstyti TFAS atitinka TAS reglamente dėl tarptautinių apskaitos standartų taikymo nustatytus tvirtinimo kriterijus. Šie kriterijai apima reikalavimo pateikti tikrą ir teisingą vaizdą laikymąsi ir Europos visuomenės gerovės siekį. Praktiniai bandymai, tyrimai, poveikio vertinimai ir informavimo veikla yra svarbi EFRAG tvirtinimo darbo dalis;
- antra svarbi EFRAG veiklos sritis yra su TFAS susijęs darbas, kurį sudaro tyrimai ir veikla, kuria prisidedama prie TASV standartų nustatymo, siekiant užtikrinti, kad Europos požiūris į finansinės atskaitomybės plėtojimą būtų aiškiai išreikštas TASV standartų nustatymo procese;
- 2019 m., įgyvendinant Komisijos 2018 m. tvaraus augimo finansavimo veiksmų planą, EFRAG veikla buvo išplėsta įsteigus Europos bendrovių ataskaitų laboratoriją (toliau –

⁸ Nuo 2015 m. Vertybinių popierių ir biržų komisija prie TFAS fondo finansavimo nebeprisideda. Iš JAV gaunamą finansavimą sudaro tik privačiojo sektoriaus organizacijų savanoriški įnašai.

laboratorija), kuri pradėjo veikti 2019 m. vasario mėn., kai savo veiklą pradėjo Laboratorijos projekto darbo grupė su klimatu susijusių ataskaitų teikimo klausimais.

3.1.1. PATVIRTINIMO VEIKLA

2019 m. EFRAG darbo programa ir toliau iš esmės buvo grindžiama TASV standartų nustatymo sprendimu iš dalies pakeisti 17-ąjį TFAS „*Draudimo sutartys*“. 2019 m. rugsėjo mėn. EFRAG pateikė pastabas dėl siūlomų 17-ojo TFAS pataisų. 2020 m. birželio mėn. TASV paskelbė peržiūrėtas 17-ojo TFAS pataisas. Kad netrukus po iš dalies pakeisto standarto paskelbimo galėtų pateikti nuomonės dėl tvirtinimo projektą, EFRAG toliau rengė savo nuomonės dėl tvirtinimo projektą.

2019 m. antrąjį pusmetį EFRAG darbas rengiant nuomonę dėl tvirtinimo dar labiau suintensyvėjo – buvo palaikomi nuolatiniai dialogai ir ryšiai su Europos draudimo ekspertais iš įvairių suinteresuotųjų subjektų grupių, kurioms atstovaujama EFRAG Draudimo apskaitos darbo grupėje (EFRAG DADG). Be to, atrinktos temos aptartos specialiose apklausose su platesnėmis grupėmis. Kiekviename etape dalyvavo EFRAG techninių ekspertų grupė (EFRAG TEG) ir EFRAG valdyba.

EFRAG taip pat užsakė atnaujinti savo 2018 m. ekonominį tyrimą tokiose srityse kaip pramonės tendencijos, bet koks galimas poveikis konkurencijai dėl kapitalo ir klientų ir bet koks galimas poveikis draudikų siūlomoms draudimo produktams ir paslaugoms.

EFRAG prisidėjo prie spartesnio IBOR reformos 1 etapo tvirtinimo proceso, siekdamą užtikrinti, kad 39-ojo TAS ir 9-ojo TFAS dėl finansinių priemonių pataisos būtų parengtos laiku, prieš įmonėms rengiant 2019 m. finansines ataskaitas, ir taip išvengiant galimų apskaitos sutrikimų dėl IBOR reformos.

Atsižvelgdamas į EFRAG raginimą poveikį analizuoti per visą standartų nustatymo procesą, o ne vien jo pabaigoje, 2018 m. EFRAG sekretoriatas kaip bandomąją ankstyvojo etapo analizę atliko TASV diskusijoms skirtą dokumento „*Nuosavybės ypatybių turinčios finansinės priemonės*“ analizę. 2019 m. vasario mėn. pabaigoje EFRAG sekretoriatas paskelbė darbinį dokumentą dėl ankstyvojo etapo analizės. EFRAG taip pat atliko ankstyvojo etapo analizę rengdama raštą su pastabomis dėl TASV parengiamojo projekto „*Bendras pateikimas ir atskleidimas*“ (anksčiau – „*Pirminės finansinės ataskaitos*“), kuris buvo paskelbtas 2019 m. gruodžio mėn. Ankstyvojo etapo analizės rezultatai suteikė įžvalgų apie tai, kaip, Europos suinteresuotųjų subjektų nuomone, naujieji TASV pasiūlymai praktiškai paveiktų jų finansines ataskaitas.

2019 m. EFRAG dalyvavo TASV konsultacijų procese ir po viešų konsultacijų išsiuntė raštus su pastabomis dėl visų TASV pasiūlymų (parengiamųjų projektų ir konsultacijoms skirtų dokumentų). Kitos pagrindinės sritys, be kita ko, buvo TASV projektai „*Veikla, kuriai taikomi reguliuojami tarifai*“, „*Pirminės finansinės ataskaitos*“, „*Vadovybės pastabos*“, „*Bendrai kontroliuojami verslo junginiai*“ ir „*Prestižas ir vertės sumažėjimas*“.

3.1.2. TYRIMŲ VEIKLA

EFRAG tyrimų veikla 2019 m. išliko labai svarbi jos veiklos, vykdomos siekiant daryti įtaką TASV ir skatinti tarptautines diskusijas, pateikiant novatoriškų idėjų Europai svarbiais klausimais, dalis.

Remdamasi 2018 m. surengtomis viešomis konsultacijomis dėl Europos dalyvių prioritetų, 2019 m. EFRAG vykdė projektus „*Geresnis informavimas apie nematerialųjį turtą*“, „*Kriptoturtas*“ ir „*Kintamasis ir neapibrėžtasis atlygis*“. 2020 m. sausio mėn. EFRAG paskelbė akademinės literatūros apie nematerialųjį turtą apžvalgą. EFRAG taip pat paskelbė konsultacijoms skirtą dokumentą dėl pensijų planų, pagal kuriuos žadama turto grąža, apskaitos. Pasitelkdama akademinę komisiją ir akademinį tinklą, EFRAG stiprino bendradarbiavimą su akademinės bendruomenės nariais.

Galiausiai, reaguodama į antrąją Komisijos prašymą dėl ilgalaikių nuosavybės priemonių, kad išnagrinėtų, kaip būtų galima taikyti alternatyvią apskaitos tvarką ilgalaikių nuosavybės priemonių investicijų portfelių tikrosios vertės nustatymui, 2019 m. vasarą EFRAG pradėjo viešas konsultacijas, kad sužinotų dalyvių nuomones. 2020 m. sausio mėn. EFRAG paskelbė savo technines rekomendacijas dėl *nuosavybės ir nuosavo kapitalo tipo priemonių, laikomų pagal ilgalaikių investicijų modelį, vertinimo tikrąja verte, kurios pasikeitimas pripažįstamas pelnu arba nuostoliais, alternatyvių apskaitos metodų* kartu su grįžtama informacija, gauta per EFRAG viešas konsultacijas.

3.1.3. EUROPOS LABORATORIJOS IR NEFINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS SRITIS

Europos laboratorija skirta skatinti inovacijas įmonių atskaitomybės srityje, dalijantis gerąja patirtimi – taip papildomas EFRAG darbas finansinės atskaitomybės srityje ir prie jo prisidedama. Europos laboratoriją sudaro Europos laboratorijų iniciatyvinė grupė, kurios pirmininkas yra EFRAG valdybos pirmininkas, o pirmininko pavaduotojas – Komisijos Įmonių atskaitomybės, audito ir kredito reitingų agentūrų skyriaus vadovas, ir projekto darbo grupės.

Europos laboratorijos iniciatyvinė grupė yra tiesiogiai atskaitinga EFRAG generalinei asamblėjai. Europos laboratorijos iniciatyvinė grupė yra atsakinga už Europos laboratorijos darbotvarkę, projekto darbo grupių narių skyrimą, projekto įgyvendinimo stebėseną, Europos laboratorijos propagavimą ir tinklų sutelkimą.

2018 m. gruodžio mėn. paskelbus viešą kvietimą teikti kandidatūras, buvo įsteigta pirmoji projekto darbo grupė su klimatu susijusių ataskaitų teikimo klausimais, ir 2019 m. vasario mėn. Europos laboratorija pradėjo veikti visu pajėgumu.

Po suinteresuotųjų subjektų informavimo, kuriame dalyvavo beveik 50 dalyvių, 2020 m. vasario mėn. pradžioje projekto darbo grupė paskelbė interaktyvią praktinę ir į veiksmus orientuotą ataskaitą. Ataskaitoje atkreipiamas dėmesys į gerąją ataskaitų teikimo praktiką ir galimus dabartinės ataskaitų teikimo praktikos tobulinimo būdus, įtraukiant du papildymus

dėl bendro informacijos apie klimata atskleidimo ir scenarijų analizės ataskaitų. Ataskaita buvo paskelbta laiku, kad bendrovės ir finansų įstaigos galėtų ja naudotis rengdamos 2019 m. įmonių ataskaitas.

2019 m. III ketvirtį Europos laboratorijos iniciatyvinė grupė surengė viešas konsultacijas dėl būsimos Europos laboratorijos darbotvarkės. Remdamasi rezultatais, iniciatyvinė grupė priėmė sprendimą dėl antrojo Europos laboratorijos projekto, kuriuo būtų sprendžiami ataskaitų apie nefinansinę riziką ir galimybes teikimo ir sąsajos su verslo modeliu klausimai. Šis projektas pradėtas vykdyti 2020 m. II ketvirtį.

Europos Komisija remia šį naują projektą ir paprašė pateikti techninę nuomonę, taip įpareigodama EFRAG 2020 m. birželio mėn. pradėti parengiamąjį darbą, susijusį su galimais Europos nefinansinės informacijos atskleidimo standartais. Šiuo parengiamuoju darbu būtų galima remtis rengiant Europos nefinansinės informacijos atskleidimo standartus, jei teisėkūros institucijos nuspręstų, kad tokius standartus būtina nustatyti persvarstant Nefinansinės informacijos atskleidimo direktyvą. Jį atliks projekto darbo grupė (PDG), kurią, paskelbusi kvietimą teikti kandidatūras, 2020 m. rugsėjo mėn. įsteigė Europos laboratorija. PDG pirmininko pareigoms eiti Europos laboratorijos iniciatyvinė grupė paskyrė Patricką de Cambourgą, kuris šiuo metu yra institucijos „*Autorite des Normes Comptable*“ pirmininkas.

3.2. VALDYMAS, SKAIDRUMAS IR VIEŠOJI ATSKAITOMYBĖ

3.2.1. EFRAG VALDYMAS ATSIŽVELGIANT Į PH. MAYSTADTO PRANEŠIME PATEIKTĄ REKOMENDACIJĄ

2014 m. spalio 31 d. įgyvendinus EFRAG valdymo reformą padidėjo organizacijos teisėtumas ir reprezentatyvumas ir buvo užtikrintas darnesnis ES dalyvavimas standartų nustatymo procese. Valdymo reforma buvo užbaigta 2016 m. liepos mėn., kai EFRAG generalinė asamblėja EFRAG valdybos pirmininku oficialiai paskyrė buvusį Europos Parlamento narį Jeaną-Paulį Gauzèsą, kurio kandidatūrą pateikė Komisija⁹, o Europos Parlamentas bei Taryba jai pritarė. Jo kadencija buvo pratęsta dar trejiems metams iki 2022 m. birželio 30 d.

Europos priežiūros institucijos ir ECB nusprendė būti oficialiais stebėtojais, turinčiais teisę kalbėti EFRAG valdyboje, užuot tapę tikraisiais nariais. Jie svariai prisidėjo prie EFRAG poveikio analizės, visų pirma finansinio stabilumo srityje.

EFRAG valdyba visas savo išvadas priėmė 2019 m. bendru sutarimu, remtis daugumos balsavimu neprireikė. 2017 m., vadovaujantis Ph. Maystadto pranešimu¹⁰, buvo įsteigta stebėtojo vieta, skirta privatiems investuotojams („galutiniams naudotojams“) atstovaujančioms Europos organizacijoms.

⁹ Žr. 2019 m. gegužės 22 d. Komisijos sprendimą C(2019) 3760 *final*.

¹⁰ Ar TFAS turėtų būti labiau europiniai? 2013 m. spalio mėn. Philippe'o Maystadto pranešimas.

EFRAG valdyba, prižiūrint EFRAG generalinei asamblėjai, kasmet atlieka savo narių veiklos ir veiksmingumo peržiūrą. 2019 m. peržiūra, per kurią buvo apžvelgti įvairūs strateginiai, valdymo ir veiklos aspektai, parodė, kad apskritai valdymo struktūra veikė tinkamai ir tai padidino organizacijos patikimumą. Siekiant ateityje toliau didinti EFRAG veiklos veiksmingumą, buvo priimtos kelios rekomendacijos Įgyvendinant EFRAG komunikacijos strategiją ir sudarius komunikacijos grupę, vadovaujamą EFRAG valdybos pirmininko, padaryta tolesnė pažanga EFRAG matomumo ir patikimumo srityje.

Problemų dėl galimų interesų konfliktų nebuvo. EFRAG vidaus taisyklėse nustatyti interesų konfliktų valdymo reikalavimai, be to, EFRAG valdyba turi patvirtinusi Valdybos narių interesų konfliktų valdymo politiką, kuri yra paskelbta EFRAG interneto svetainėje. Šia politika siekiama užtikrinti EFRAG, kaip Europos viešojo intereso labai dirbančios organizacijos, patikimumą. Taikant šią politiką siekiama išvengti atvejų, kuriais galėtų kilti interesų konfliktų arba kurie yra suvokiami kaip interesų konfliktai, tai yra atvejų, kai būtų trukdoma vykti laisvoms diskusijoms, kai būtų priimami sprendimai arba imamasi veiksmų, neatitinkančių visos Europos viešojo intereso arba EFRAG intereso, arba kai susidarytų įspūdis, kad EFRAG elgėsi netinkamai. EFRAG valdybos nariai ir EFRAG darbuotojai kasmet patvirtina savo nepriklausomumą, pateikdami pasirašytas deklaracijas.

3.2.2. SKAIDRUMO TAISYKLĖS

Iš 2019 m. surinktų įrodymų matyti, kad EFRAG vykdoma tinkama procedūra iš esmės atitinka suinteresuotųjų subjektų poreikius. Ji pasižymi skaidriu informacijos srautu tarp visų susijusių šalių. EFRAG ir toliau laikosi įsipareigojimo bendradarbiauti su Komisija, kad būtų pasiekti dar aukštesni skaidrumo standartai nei anksčiau. Tai labai svarbu siekiant užtikrinti, kad nauji TFAS atitiktų Europos poreikius.

Per tam tikrą laiką EFRAG sukurta skaidri vieša tinkama procedūra suteikia galimybę visiems Europos dalyviams pateikti savo nuomonę svarstyti EFRAG ir ja užtikrinama, kad nustatant EFRAG pozicijas būtų atsižvelgiama į apskaitos ir ekonominių modelių bei požiūrių įvairovę Europoje.

Be to, EFRAG, vykdydama tinkamą procedūrą, skelbia pozicijų projektus viešoms konsultacijoms, atlieka praktinius bandymus ir kitų formų poveikio analizes, organizuoja informavimo renginius (kai kurie iš jų yra skirti konkrečiai ataskaitų naudotojams) ir atlieka specialias apklausas, skelbia rezultatus atsiliepimų suvestinėse ir skelbia galutines pozicijas. Vykdydama kiekybinius tyrimus – jų medžiaga naudojama diskusijose apie EFRAG raštus su pastabomis ir rengiant nuomonės dėl tvirtinimo ir jie pamažu užima vis svarbesnę EFRAG tiriamojo darbo dalį – EFRAG taip pat prisideda prie duomenimis pagrįsto standartų nustatymo.

EFRAG valdybos, EFRAG TEG ir EFRAG standartų rengimo konsultacinio forumo (EFRAG CFSS) posėdžiai yra vieši, o posėdžių darbotvarkės ir santraukos skelbiamos EFRAG interneto svetainėje. Taip pat viešai skelbiami pagalbinių EFRAG valdybos, EFRAG TEG ir

EFRAG CFSS posėdžių darbotvarkės dokumentai. Nuo 2018 m. kovo mėn. šie vieši posėdžiai transliuojami internetu, kad suinteresuotieji subjektai galėtų stebėti diskusijas ne tik tikrąjį laiką, bet ir po jų. EFRAG TEG diskusijos grindžiamos EFRAG CFSS ir specializuotų EFRAG darbo grupių bei patariamųjų grupių pateikta informacija.

EFRAG darbui labai svarbi informacija, gauta iš EFRAG naudotojų komisijos. Įvairi šių grupių, taip pat EFRAG valdybos ir EFRAG TEG sudėtis tiek geografinės, tiek profesinės patirties požiūriu padeda užtikrinti, kad EFRAG tinkamai atsižvelgtų ne tik į skaidrią viešą tinkamą procedūrą, bet ir į visas skirtingas perspektyvas.

EFRAG valdybai nuolat teikiama visų EFRAG darbuotojų ir kitų šalių susitikimų (išskyrus įprastus administracinius posėdžius) ataskaita. Šios apibendrintos ataskaitos įtraukiamos į galutinę dotacijos naudojimo ataskaitą, kurią EFRAG teikia Komisijai.

EFRAG kasmet skelbia metinę apžvalgą, kuria užtikrinamas jos valdymo, finansinės struktūros ir pagrindinės veiklos atitinkamais metais skaidrumas. 2019 m. metinė apžvalga paskelbta 2020 m. gegužės 19 d.¹¹

Galiausiai 2019 m. liepos 9 d. EFRAG valdyba patvirtino viešą skaidrumo registrą, į kurį įtraukti visi valdybos pirmininko, TEG pirmininko ir EFRAG generalinio direktoriaus posėdžiai ir konferencijos.

3.2.3. PLATUS ATSTOVAVIMAS IR VIEŠOJI ATSKAITOMYBĖ EFRAG VALDYMO STRUKTŪROJE

2019 m. EFRAG organizacijų narių atsiliiepimai apie požiūrį į EFRAG valdymo struktūrą skatinant platų interesų atstovavimą ir viešąją atskaitomybę apskritai buvo teigiami. EFRAG išlieka budri, kad užtikrintų sprendimų priėmimo proceso neutralumą ir objektyvumą.

EFRAG siekia užtikrinti tinkamą geografinę, profesinę patirtį ir lyčių pusiausvyrą savo valdyboje, techninių ekspertų grupėje, darbo grupėse ir patariamosiose grupėse, taip pat Europos laboratorijų iniciatyvinėje grupėje ir savo projektų darbo grupėse. EFRAG vidaus taisyklėse nustatyti reikalavimai dėl didžiausio tą pačią pilietybę turinčių narių skaičiaus EFRAG valdyboje ir EFRAG TEG. Šie reikalavimai taip pat taikomi Europos laboratorijų iniciatyvinei grupei. Be to, reikalaujama užtikrinti tinkamą profesinės patirties ir lyties pusiausvyrą.

EFRAG valdybos narius skiria EFRAG organizacijos narės pagal sistemą, nustatytą atsižvelgiant į Ph. Maystadto rekomendacijas. EFRAG TEG, jos darbo grupių ir patariamųjų komisijų, taip pat Europos laboratorijos iniciatyvinės grupės ir jos projektų darbo grupių narių atrankos konkursai yra skelbiami viešai.

¹¹ Žr. šią nuorodą:
<https://efrag.org/About/AnnualReports>

Paraiškų skaičius labai skiriasi. Visų pirma trūksta moterų kandidačių ir kandidatų iš Vidurio ir Rytų Europos, tačiau padėtis gerėja. Dėl pastarojo aspekto pažymėtina, kad per 2020 m. EFRAG TEG rotacijos procesą, prasidėjusį 2020 m. balandžio 1 d., EFRAG paskyrė EFRAG TEG narį iš Čekijos. Valdymo grupę sudaro vien moterys specialistės. EFRAG taip pat pavyko pritraukti į Europos laboratorijų iniciatyvinę grupę ir jos projekto darbo grupę daugiau moterų kandidačių ir kandidatų iš Vidurio ir Rytų Europos (išsami informacija apie padėtį 2019 m. gruodžio 31 d. pateikta *4 priedėlyje*).

Nors bendri šių veiksmų rezultatai buvo teigiami, keletas ankstesniais metais nustatytų problemų, kaip antai nepakankamas atstovavimas naudotojams, rengėjams ir investuotojams, tebekelia susirūpinimą. EFRAG turėtų ir toliau aktyviai siekti gauti grįžtamąją informaciją iš suinteresuotųjų subjektų, kurie ne taip aktyviai dalyvauja EFRAG darbe, ir apsisaugoti nuo bet kokio šališkumo sektoriaus ir kitų interesų atžvilgiu.

3.2.4. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DALYVAVIMAS ANKSTYVAME ETAPE

EFRAG pakankamai gerai pažįsta vidinį suinteresuotųjų subjektų, tiesiogiai suinteresuotų TFAS, ratą. Tačiau atrodo, kad 2019 m. jos matomumas politikos formuotojams, kaip antai Europos Parlamentui, sumažėjo.

EFRAG palankiai vertintų tai, kad Europos Parlamente vėl būtų įsteigta Ekonomikos ir pinigų politikos (ECON) komiteto IFRS nuolatinė grupė, kuri keistųsi nuomonėmis ir atkreiptų dėmesį į svarbius klausimus. Priešingai nei ankstesniais metais, 2019 m. viešame posėdyje nebuvo pasikeista nuomonėmis su ECON komitetu. EFRAG, rengdama nuomonę dėl 17-ojo TFAS tvirtinimo, atsižvelgė į 2018 m. spalio 3 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl 17-ojo TFAS.

EFRAG paprastai dalyvauja Apskaitos reguliavimo komiteto posėdžiuose ir Komisijos prašymu teikia pranešimus apie vykdomą darbą ir konkrečias temas. Tai suteikia galimybę Apskaitos reguliavimo komitetui keistis nuomonėmis su EFRAG ir kuo anksčiau pateikti savo pastabas. Siekdamas užtikrinti, kad būtų sprendžiami visi svarbūs klausimai, Apskaitos reguliavimo komitetas aptaria prašymus pateikti nuomonę dėl tvirtinimo prieš juos pateikiant EFRAG.

Gavusi Parlamento ir Apskaitos reguliavimo komiteto pastabas ankstyvuoju etapu, EFRAG gali aptarti klausimus per viešas konsultacijas dėl raštų su pastabomis arba nuomonės dėl tvirtinimo projektų.

3.3. EFRAG FINANSAVIMO STRUKTŪROS ĮVAIRINIMAS IR SUDERINIMAS

EFRAG yra viešai ir privačiai finansuojama organizacija, dirbanti Europos viešojo intereso labui. EFRAG juridinis statusas yra AISBL (Belgijos tarptautinė ne pelno organizacija). 2019 m. EFRAG finansavimą skyrė aštuonios Europos suinteresuotųjų subjektų organizacijos ir devynios nacionalinės organizacijos, taip pat Europos Komisija. Piniginių įnašų pasiskirstymas pagal organizacijas nares pateiktas *3 priedėlyje*.

Be finansavimo grynaisiais pinigais, EFRAG gauna įnašus natūra, kuriuos teikia neapmokami EFRAG TEG, EFRAG valdybos, darbo grupių ir patariamųjų grupių nariai, taip pat įnašus neapmokamo delegavimo į EFRAG sekretoriatą pavidalu.

EFRAG finansinė struktūra 2019 m. nekėlė jokio ypatingo susirūpinimo. Bendros išlaidos ir žmogiškieji ištekliai neviršijo biudžeto, o darbuotojų skaičius išliko stabilus. Tačiau, regis, svarbu, kad EFRAG užsitikrintų savo ilgalaikę finansavimo struktūrą ir rastų papildomų finansavimo šaltinių, atsižvelgiant ne tik į 2020 m. sumažėjusį apskaitos specialistų įnašą ir finansinį „Brexit'o“ poveikį, bet ir į galimą neigiamą koronaviruso poveikį kai kurių organizacijų įnašams.

Suvokdama šią problemą, EFRAG jau dabar siekia išplėsti savo narių bazę. Jos pirmininkas Jeanas-Paulis Gauzėsas 2019 m. įsteigė darbo grupę EFRAG ilgalaikio finansavimo struktūrai aptarti. Idealiu atveju EFRAG narių bazę turėtų apimti visos ES valstybės narės. Visų ES institucijų ir valstybių narių parama skatinant prie jos prisijungti šalių nacionalines organizacijas būtų labai naudinga.

1. VIEŠOJO INTERESO PRIEŽIŪROS TARYBA

4.1. VEIKLOS APŽVALGA

Bendra standartų nustatymo struktūra audito, užtikrinimo, etikos ir švietimo srityse yra trijų lygių. Ją sudaro standartų nustatymo valdybos, kurioms talkina Tarptautinė buhalterių federacija (IFAC), nepriklausoma priežiūra (PIOB) ir atskaitomybė viešųjų institucijų stebėsenos grupei (Stebėsenos grupė).

PIOB yra nepriklausoma išorės institucija, turinti 10 narių, įskaitant pirmininką (Komisija paskyrė 2 ES narius iš 10 narių), kurie prižiūri apskaitos specialistams skirtų audito, etikos ir mokymo standartų nustatymo procesą. Tie standartai yra tarptautiniai audito standartai, buhalterių etikos standartai ir tarptautiniai švietimo standartai. Tokia standartų nustatymo struktūra atsirado po 2003 m. IFAC reformų¹², kurios buvo įgyvendintos reaguojant į įvairiose šalyse įvykčius svarbių įmonių bankrotus ir į trūkumus finansinės atskaitomybės ir audito srityse. Viena svarbiausių reformų buvo PIOB įsteigimas. Taip siekta užtikrinti, kad su auditu susijusi standartų nustatymo valdybų veikla būtų prižiūrima, kad tinkamai atitiktų viešąjį interesą, ir taip padidinti investuotojų ir kitų subjektų pasitikėjimą.

Bendra PIOB užduotis – užtikrinti, kad būtų laikomasi tinkamos procedūros, priežiūros ir skaidrumo principų ir kad būtų apsaugotas viešasis interesas per visą procesą, kurį sudaro pasiūlymas dėl tarptautinio auditorių standarto, jo rengimas ir priėmimas.

PIOB taip pat tvirtina standartų nustatymo valdybų pasiūlytas narių kandidatūras, pritaria jų strategijoms ir darbo planams, stebi, kaip rengiami standartai, ir tikrina, ar tinkamai

¹² IFAC yra privati įstaiga, atstovaujanti viso pasaulio apskaitininkams ir auditoriams.

atsižvelgta į visus viešose konsultacijose nurodytus aspektus. Prireikus PIOB rekomenduoja, kokių veiksmų imtis siekiant užtikrinti, kad standartai iš tikrųjų atitiktų viešąjį interesą.

2019 m. PIOB, kaip paaiškinta 2020 m. gegužės mėn. paskelbtoje 15-ojoje viešojo ataskaitoje¹³, nuolat bendravo su jos prižiūrimomis standartų nustatymo valdybomis (Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdyba (TAUSV), Tarptautinių apskaitos srities mokymo standartų valdyba (IAESB) ir Tarptautinių buhalterijų etikos standartų valdyba (IESBA), jų trimis konsultacinėmis patariamosiomis grupėmis, Atitikties patariamąja komisija ir Kandidatūrų teikimo komitetu bei IFAC vadovais).

Remdamasi PIOB rekomendacija, TAUSV į savo ateinančių ketverių metų strategiją įtraukė informacijos rinkimo veiklą, susijusią tiek su veiklos tęstinumu, tiek su auditoriaus vaidmeniu nustatant sukčiavimo atvejus.

TAUSV priėmė 315-ąją tarptautinę audito standartą (persvarstytą). 315-ajame TAS numatyti griežtesni reikalavimai ir pateiktos išsamios gairės, kaip nustatyti ir įvertinti riziką ir pabrėžti profesinį skeptiškumą ir duomenų analizę, kuriuos PIOB įvardijo kaip pagrindinius viešojo intereso klausimus.

PIOB taip pat pateikė pastabų dėl naujų siūlomų kokybės valdymo standartų, kuriuos šiuo metu rengia TAUSV, siekdama užtikrinti aukštesnės kokybės auditus ir sustiprinti profesinio skeptiškumo svarbą.

Tarptautinis profesionalių apskaitininkų etikos kodeksas, kurį paskelbė IESBA, yra labai svarbi priemonė, apimanti pagrindinius principus ir taisykles, pagal kuriuos profesionalūs apskaitininkai ir jų įmonės orientuojami į verslo modelį, pagal kurį nustatomi galimi etiniai konfliktai bei grėsmė nepriklausomumui ir jų išvengiama. Šiuo metu plačiai svarstoma audito ir konsultavimo paslaugų teikimo vienu metu praktika. Todėl PIOB paragino IESBA išplėsti projekto, susijusio su leidžiamomis ir draudžiamomis buhalterinės ir mokesčių apskaitos vedimo paslaugomis, taikymo sritį. 2019 m. IESBA paskelbė viešas konsultacijas dėl atnaujinto standarto, kuriuo būtų dar labiau apribotas buhalterinės ir mokesčių apskaitos vedimo paslaugų teikimas audituojamoms bendrovėms, kartu su kitu projektu dėl naujo standarto, pagal kurį būtų reikalaujama, kad auditoriai šalintų grėsmes auditorių nepriklausomumui, kylančias dėl su mokesčiais susijusių klausimų (mokesčių projektas).

PIOB taip pat aktyviai dalyvavo Stebėsenos grupės diskusijose dėl dabartinio tarptautinių audito srities standartų valdymo ir priežiūros modelio reformos ir prisidėjo kuriant Viešojo intereso sistemą, kuria būtų siekiama sukurti geresnį mechanizmą vertinti, kaip per visą standartų nustatymo procesą atsižvelgiama į viešąjį interesą. 2020 m. liepos 14 d. Stebėsenos grupė paskelbė rekomendacijas, išdėstytas dokumente dėl tarptautinės audito ir etikos

¹³ <https://iobiob.org/wp-content/uploads/2020/11/PIOB-Fifteenth-Public-Report-2019-1.pdf>

standartų nustatymo sistemos stiprinimo „*Strengthen the International Audit and Ethics Standard-Setting System*“¹⁴.

4.2. VALDYMAS IR ATSKAITOMYBĖ

PIOB narius skiria Stebėsenos grupė, kuri galiausiai yra atsakinga už bendrą valdymo tvarką tarptautinių audito, patikrinimo, etikos ir švietimo standartų srityje.

Stebėsenos grupė, kurios narė yra ir Europos Komisija, stebi, kaip PIOB vykdo savo pareigą užtikrinti viešąjį interesą, ypač kiek tai susiję su PIOB vykdoma standartų nustatymo proceso priežiūra.

Kalbant apie galimas interesų konfliktų situacijas, PIOB nariai ir darbuotojai turi laikytis PIOB elgesio kodekso. Pagal pirmąjį PIOB elgesio kodekso principą nustatyta, kad Valdybos nariai ir darbuotojai negali dalyvauti svarstant tokius klausimus, dėl kurių narių ir darbuotojų nuomonė gali būti paveikta interesų konflikto. Kiekvienas Valdybos narys kasmet pasirašo deklaraciją, kuria patvirtina, kad interesų konfliktų nėra. 2019 m. nė vienas PIOB valdybos narys nepranešė apie jokių interesų konfliktus.

4.3. 2019 M. FINANSAVIMO ĮVAIRINIMO SRITYJE ĮVYKĘ POKYČIAI

PIOB finansavimas suplanuotas taip, kad būtų išsaugotas jos faktinis ir regimas nepriklausomumas. Siekiant viešojo intereso tikslo, tinkamas stabilių finansavimo šaltinių įvairinimas padėtų ne tik išsaugoti PIOB tęstinumą, bet ir užtikrintų jos nepriklausomumą. Finansavimo įvairinimo svarba jau buvo pripažinta vykdant 2003 m. Tarptautinės buhalterijų federacijos (IFAC) reformą, kuri davė pradžią dabartinei tarptautinių standartų nustatymo sistemai, įskaitant PIOB.

Nuo PIOB įsteigimo 2005 m. iki 2010 m., kai įsigaliojo Sprendimu 716/2009/EB nustatyta Bendrijos finansavimo programa, PIOB buvo finansuojama išskirtinai IFAC lėšomis (neskaitant kai kurių nepiniginių Ispanijos įnašų, t. y. biuro Madride nuomos).

Tam tikrais metais IFAC skiriamos lėšos yra maksimalus garantuojamas įnašas. Ne IFAC įnašai pakeičia ir tokiu būdu tais konkrečiais metais sumažina IFAC įnašą. Idealiu atveju IFAC turėtų finansuoti mažiau negu pusę visų PIOB metinių išlaidų, tačiau rasti kitų viešųjų rėmėjų labai sunku. Jau daugelį metų ES yra antra pagal dydį paramos PIOB teikėja. 2019 m. PIOB pajamos (piniginiai ir nepiniginiai įnašai) sudarė 1 858 346 EUR, o ES įnašas buvo 338 000 EUR arba 18,18 proc. IFAC skyrė 1 201 028 EUR arba 64,62 proc.

Reglamento 9 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad jeigu tam tikrais metais IFAC teikiamas finansavimas sudaro daugiau kaip du trečdalius viso metinio PIOB finansavimo, Komisija privalo pasiūlyti tais metais apriboti savo metinį įnašą, kad jis sudarytų ne daugiau kaip

¹⁴ https://www.iosco.org/about/monitoring_group/pdf/2020-07-MG-Paper-Strengthening-The-International-Audit-And-Ethics-Standard-Setting-System.pdf.

300 000 EUR. Iki šiol to nebuvo. Kadangi IFAC finansavimas nesiekė reglamente nustatytos kritinės ribos (66,66 proc.), Komisijai nereikia peržiūrėti savo 2019 m. PIOB skirto įnašo.

5. IŠVADOS IR ATEITYJE SVARSTYTINI KLAUSIMAI

Dabartinis 2019 m. Europos Komisijos atliktas finansavimo programos vertinimas patvirtina ES finansavimo programos aktualumą ir pridėtinę vertę. Jame taip pat patvirtinama, kad programa sustiprinamas trijų paramos gavėjų (TFAS fondo, EFRAG ir PIOB) teisėtumas užtikrinant Europos viešąjį interesą, plėtojant ir propaguojant Europos požiūrį finansinės atskaitomybės ir audito srityse ir užtikrinant, kad į šį požiūrį būtų tinkamai atsižvelgta TASV ir IFAC standartų nustatymo procesuose.

Kalbant apie TFAS fondą, TASV ėmėsi priemonių, kad išspręstų susirūpinimą keliančius klausimus, kilusius rengiantis įgyvendinti 17-ąjį TFAS. Ji nukėlė įsigaliojimo datą dvejiems metams iki 2023 m. sausio 1 d. ir įtraukė tikslines 17-ojo TFAS pataisas. Tačiau tai, kokių mastu buvo atsižvelgta į visus Europai susirūpinimą keliančius klausimus, bus galima įvertinti tik tada, kai EFRAG pateiks Europos Komisijai nuomonę dėl 17-ojo TFAS pataisų patvirtinimo.

Be to, iš TFAS fondo finansavimo šaltinių 2019 m. paskirstymo matyti, kad atotrūkis tarp finansinių įnašų ir jurisdikcijų atstovavimo Patikėtinių valdyboje ir TASV valdyboje dar labiau padidėjo, nors pusiausvyra ir taip buvo sutrikusi. Pietų ir Šiaurės Amerikos įnašai sudaro ypač mažą bendro finansavimo dalį (5 proc.), tačiau šis regionas turi tiek pat vietų, kiek ir ES, skirianti 38 proc. viso finansavimo (Komisija ir valstybės narės), ir daugiau vietų nei Azijos ir Okeanijos regionas, skiriantis 33 proc. viso finansavimo.

Kalbant apie EFRAG, Komisija ypač palankiai įvertino išsamią poveikio analizę, kurią EFRAG inicijavo, kad paremtų savo būsimą nuomonę dėl 17-ojo TFAS „*Draudimo sutartys*“ tvirtinimo, ir jos pagrindinį vaidmenį teikiant technines rekomendacijas Komisijai dėl alternatyvių ilgalaikių nuosavybės priemonių apskaitos metodų, rekomenduodama Komisijai prašyti TASV skubiai peržiūrėti nuosavybės priemonių nevertinimą pakartotinai pagal 9-ąjį TFAS.

PIOB vykdo nepriklausomos priežiūros funkciją tam, kad pateiktų investuotojams ir kitiems subjektams patikinimą, jog nustatant audito srities standartus buvo atsižvelgta į viešąjį interesą. Stebėsenos grupės inicijuota reforma siekiama sustiprinti PIOB priežiūros vaidmenį ir padidinti jos finansavimo bazę.

1 priedėlis. 2019 m. TFAS veiklos santrauka

Standartas	TASV priėmimo data	Taikymo data	Paskelbimo Oficialiajame leidinyje data
17-asis TFAS „Draudimo sutartys“	2017 05 18	2023 01 01	
28-ojo TAS pataisa „Ilgalaikiai interesai asocijuotosiose ir bendrose įmonėse“	2017 10 12	2019 01 01	2019 02 11
2015–2017 m. metiniai patobulinimai	2017 12 12	2019 01 01	2019 03 15
19-ojo TAS pataisos „Plano pakeitimas, sumažinimas ar įvykdymas“	2018 02 07	2019 01 01	2019 03 14
TFAS pateikiamų nuorodų į Konceptualiuosius pagrindus pataisos	2018 03 29	2020 01 01	2019 12 06
3-iojo TFAS pataisos „Verslo apibrėžimas“	2018 10 22	2020 01 01	2020 04 22
1-ojo TAS ir 8-ojo TAS pataisos „Sąvokos „reikšminga“ apibrėžtis“	2018 10 31	2020 01 01	2019 12 10
9-ojo TFAS, 39-ojo TAS ir 7-ojo TFAS pataisos „Palūkanų normų lyginamųjų indeksų reforma“ (1 etapas)	2019 09 26	2020 01 01	2020 01 16
1-ojo TAS pataisos „Finansinių ataskaitų pateikimas“ (Įsipareigojimų klasifikavimas kaip einamųjų arba ilgalaikių)	2020 01 23	2023 01 01	
16-ojo TFAS pataisa „Išperkamoji nuoma“	2020 05 28	2020 06 01	
17-ojo TFAS, 9-ojo TFAS ir 4-ojo TFAS pataisos „Atidėjimo galimybė“	2020 06 25	2023 01 01	
9-ojo TFAS, 39-ojo TAS ir 7-ojo TFAS pataisos „Palūkanų normų lyginamųjų indeksų reforma“ (2 etapas)	2020 08 27	2021 01 01	

Projektai, apie kuriuos pranešta dotacijų paraiškose	2018 m.	2019 m.	2020 m.	Pastabos
Geresnės komunikacijos projektas				
Pirminės finansinės ataskaitos	Darbo planas	Parengiamasis projektas 2019 12 17	Darbo planas	Tikslingas pirminės finansinės ataskaitos struktūros ir turinio tobulinimas. Grįžtamoji informacija apie parengiamąjį projektą, kurią tikimasi gauti 2020 m. IV ketvirtį.
Atskleidimo iniciatyva. Atskleidimo principai	Konsultacijoms skirtas dokumentas 2017 03 03	Projekto santrauka paskelbta 2019 m. kovo mėn.		Projektas užbaigtas.
Atskleidimo iniciatyva. Tikslinė informacijos atskleidimo peržiūra standartų lygmeniu	Darbo planas	Darbo planas	Darbo planas	Projekto tikslas – išbandyti 13-ojo TFAS „ <i>Vertinimas tikrąja verte</i> “ ir 19-ojo TAS „ <i>Išmokos darbuotojams</i> “ reikalavimus dėl informacijos atskleidimo pagal naujuosius orientacinius TASV nustatytus principus. Parengiamasis projektas atidėtas iki 2021 m. I pusmečio.
Atskleidimo iniciatyva. Apskaitos politika.	Darbo planas	Parengiamasis projektas 2019 08 01	Darbo planas	Projekto tikslas – patobulinti informacijos, susijusios su apskaitos politika, atskleidimą taikant reikšmingumo principą. Grįžtamoji informacija apie parengiamąjį projektą, kurią tikimasi gauti 2020 m. IV ketvirtį
Vadovybės pastabos	Darbo planas	Darbo planas	Parengiamasis	Projektas, kuriuo siekiama peržiūrėti ir atnaujinti 1-

			projektas, kurio tikimasi 2021 m. I ketvirtį	ąjį pareiškimą apie taikomą praktiką („ <i>Vadovybės pastabos</i> “) kaip finansines ataskaitas papildančią pagalbinę priemonę.
Tyrimų projektai				
Bendrai kontroliuojami verslo junginiai	Darbo planas	Darbo planas	Konsultacijoms skirtas dokumento laukiama 2020 m. IV ketvirtį	Siekiama sumažinti bendrai kontroliuojamų verslo junginių apskaitos įvairovę.
Diskonto norma	Darbo planas	Projekto santrauka paskelbta 2019 m. vasario mėn.		Projektas užbaigtas.
Dinamiškas rizikos valdymas	Darbo planas	Darbo planas	Darbo planas	Makrolygio apsidraudimo tyrimo planas, kuriuo siekiama parengti apskaitos modelį, pagal kurį būtų teikiama informacija apie apsidraudimo ir dinamiško rizikos valdymo poveikį. Pagrindinio modelio pristatymas numatytas 2020 m. IV ketvirtį, prieš parengiant antrą konsultacijoms skirtą dokumentą.
Finansinės priemonės, turinčios nuosavybės ypatybių	Darbo planas	Konsultacijoms skirtas dokumentas 2018 m.	Vykdomas	Paaiškinimas dėl priemonių, turinčių įsipareigojimų ir nuosavybės ypatybių, pateikimo. Siekiama paaiškinti 32-ojo TAS „ <i>Finansinės priemonės. Pateikimas</i> “ reikalavimus. Sprendimas dėl projekto

		birželio mėn.		krypties turėtų būti priimtas 2020 m. IV ketvirtį.
Prestižas ir vertės sumažėjimas	Darbo planas	Darbo planas	Diskusijoms skirtas dokumentas 2020 03 19	Tyrimo projektas, skirtas užtikrinti, kad būtų laiku pripažintas prestižo vertės sumažėjimas. Siekiama patobulinti 36-ojo TAS reikalavimus.
Veikla, kuriai taikomi reguliuojami tarifai	Darbo planas	Darbo planas	Parengiamasis projektas, kurio tikimasi 2020 m. IV ketvirtį	Projektu siekiama įvertinti tarifų reguliavimo poveikį, kai yra reguliuojama įmonių kainodaros politika.
Gavybos veikla		Darbo planas	Darbo planas	Tyrimo projektas, kuriuo siekiama išnagrinėti galimybę atnaujinti 6 TFAS „ <i>Mineralinių žaliavų išteklių tyrinėjimas ir vertinimas</i> “. Tyrimų peržiūra 2021 m. I pusmetį.
Pensijų išmokos, kurios priklauso nuo turto grąžos		Darbo planas	Darbo planas	Tyrimų projektas, kuriuo siekiama parengti pasiūlymus dėl 19-ojo TAS „ <i>Išmokos darbuotojams</i> “ nuostatų, taikomų tais atvejais, kai pensijų išmokos priklauso nuo turto grąžos, siauresnės taikymo srities pataisos. Tyrimų peržiūra 2020 m. IV ketvirtį
10-ojo TFAS, 11-ojo TFAS ir 12-ojo TFAS peržiūra po įgyvendinimo		Darbo planas	Darbo planas	Peržiūros tikslas – įvertinti 10-ojo TFAS „ <i>Konsoliduotosios finansinės ataskaitos</i> “, 11-ojo TFAS „ <i>Jungtinė veikla</i> “ ir 12-ojo TFAS „ <i>Informacijos apie dalis kituose ūkio subjektuose atskleidimas</i> “ poveikį. Prašymas pateikti informaciją turėtų būti pateiktas 2020 m. IV ketvirtį.

Priežiūros projektai. Siauros taikymo srities pataisos				
Apskaitos politika ir apskaitiniai įverčiai (8-ojo TAS pataisos)	Darbo planas	Darbo planas	Pataisa turėtų būti pateikta 2020 m. IV ketvirtį.	Apskaitos politikos ir įverčių skirtumų paaiškinimas.
Apskaitos politikos pakeitimai (8-ojo TAS pataisa)	Darbo planas	Parengiamasis projektas 2018 03 26	Darbo planas	Siekama sumažinti retrospektyvinio savanoriškų apskaitos politikos pakeitimų taikymo neįmanomumo ribą. Sprendimas dėl projekto krypties turėtų būti priimtas 2020 m. IV ketvirtį.
Galimybė gauti kompensaciją (TFAAK 14-ojo aiškinimo pataisos)	Darbo planas	Darbo planas	Darbo planas	Paaiškinimai, kada trečiosios šalys turi teisę priimti konkrečius sprendimus dėl įmonės nustatyto išmokų plano
Pripažinimo panaikinimo 10 proc. bandymo mokesčiai (9-ojo TFAS pataisa)	Darbo planas	Darbo planas	Pataisa paskelbta 2020 05 14	Projektas užbaigtas.
Nuomos paskatos (13-ojo TFAS 16-ojo aiškinamojo pavyzdžio pataisa)	Darbo planas	Parengiamasis projektas 2019 m. gegužės mėn.	Pataisa paskelbta 2020 05 14	Projektas užbaigtas.
8-ojo TFAS „Veiklos segmentai“ patobulinimai	Parengiamasis projektas 2017 03 29	Projekto santrauka 2019 m. vasario mėn.		Atsižvelgiant į grįžtamąją informaciją, gautą per konsultacijas dėl parengiamojo projekto, projektas nutrauktas.
Nekilnojamasis turtas,	Parengiamasis	Darbo planas	Pataisos	Projektas užbaigtas.

įranga ir įrengimai. Pajamos, gautos iki numatyto naudojimo (16-ojo TAS pataisos)	projektas 2017 06 20		paskelbtos 2020 05 14	
Apmokestinimas pagal nustatytą tikrąją vertę (41-ojo TAS pataisos)		Darbo planas	Pataisos paskelbtos 2020 05 14	Projektas užbaigtas.
IBOR reforma ir poveikis finansinių ataskaitų teikimui		1 etapas paskelbtas 2019 09 26	2 etapas paskelbtas 2020 08 27	Projektas užbaigtas.
Nuostolingos sutartys. Sutarties vykdymo išlaidos (37-ojo TAS pataisa)		Parengiamasis projektas 2018 12 13	Pataisa paskelbta 2020 05 14	Projektas užbaigtas.
Patronuojamoji įmonė, taikanti standartus pirmą kartą (1-ojo TFAS pataisos)		Darbo planas	Pataisos paskelbtos 2020 05 14	Projektas užbaigtas.
2019 m. išsami MVI standarto TFAS peržiūra		Darbo planas	Darbo planas	Antra išsami MVI standarto TFAS peržiūra.
Atidėtieji mokesčiai, susiję su turtu ir įsipareigojimais, atsirandančiais dėl		Parengiamasis projektas 2010 07 17	Darbo planas	Reikalavimų, susijusių su atidėtųjų mokesčių apskaita, keitimas, kai ūkio subjektas apskaitoje registruoja tokius sandorius kaip nuoma arba eksploatacijos nutraukimo įsipareigojimai,

vieno sandorio (12-ojo TAS pataisos)				pripažindamas ir turtą, ir įsipareigojimą. Sprendimas dėl projekto krypties turėtų būti priimtas 2020 m. lapkričio mėn.
Pakeičiamumo nebuvimas (21-ojo TAS pataisos)		Darbo planas	Darbo planas	Pataisos, susijusios su lyginamąja palūkanų norma, kurią ūkio subjektas taiko, kai nėra galimybės pakeisti dvi valiutas. Numatomas parengiamasis projektas, bet data dar nenustatyta.
Atidėjiniai. Tiksliniai patobulinimai		Darbo planas	Darbo planas	Pasiūlymai dėl trijų tikslinių 37-ojo TAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas“ patobulinimų. Įsipareigojimo apibrėžties ir įsipareigojimų nustatymo reikalavimų suderinimas su <i>Konceptualiaisiais finansinės atskaitomybės pagrindais</i> ir dviejų matavimo reikalavimų aspektų išaiškinimas. Numatomas sprendimas dėl projekto krypties, tačiau data dar nenustatyta.

2 priedėlis. TFAS fondo 2019 m. finansavimo paskirstymas

TFAS fondo finansavimo paskirstymas						
Finansinio įnašo mokėtojos	2019 m. įnašas	2018 m. įnašas	2017 m. įnašas	Patikėtinių skaičius	Pokytis esant pastoviam valiutos kursui	
					2019/2018 m.	2018 / 2017 m.
Tarptautinės audito įmonės	19,8 %	24,0 %	34,7 %		-29,7 %	-31,8 %
Europos Komisija	20,7 %	18,5 %	16,5 %		0,5 %	2,0 %
ES valstybės narės	17,8 %	17,2 %	15,9 %	6	-6,5 %	-4,0 %
Azija ir Okeanija	33,5 %	30,8 %	23,9 %	6	-0,8 %	7,9 %
Šiaurės ir Pietų Amerika	5,1 %	6,1 %	5,8 %	6	-21,4 %	-10,8 %
Afrika	0,0 %	0,6 %	0,5 %	1	-94,8 %	0,0 %
Kita	3,0 %	2,7 %	2,6 %	3	-2,5 %	-5,4 %
Iš viso				22	-10,6 %	-9,7 %

Šaltinis: TFAS fondas

3 priedėlis. EFRAG 2019 m. finansavimo paskirstymas

ĮNAŠAI	tūkst. EUR	
	2019 m.	2018 m.
Europos suinteresuotųjų subjektų organizacijos		
„Accountancy Europe“	240	300
BUSINESSEUROPE	125	125
„INSURANCE EUROPE“	75	75
Europos bankų federacija (EBF)	75	75
Europos taupomųjų ir mažmeninės bankininkystės bankų grupė (angl. ESBG)	75	75
Europos kooperatinių bankų asociacija (angl. EACB)	75	75
Europos MVĮ buhalterių ir auditorių federacija (angl. EFAA)	25	25
Europos finansų analitikų draugijų federacija (angl. EFFAS)	15	15
<i>Iš viso</i>	<i>705</i>	<i>765</i>
Nacionalinės organizacijos		
Prancūzija	350	350
Vokietija	350	350
Jungtinė Karalystė	350	350
Italija ¹⁵	290	290
Švedija	100	100
Danija	50	50
Nyderlandai	50	50
Ispanija	50	50
Liuksemburgas	10	10
<i>Iš viso</i>	<i>1 600</i>	<i>1 600</i>

Šaltinis: EFRAG

4 priedėlis. Informacija apie lyčių pusiausvyrą EFRAG struktūroje 2019 m. gruodžio 31 d. duomenimis

Grupė	Vyrų procentinė dalis	Moterų procentinė dalis	Narių iš Vidurio ir Rytų Europos šalių procentinė dalis	Pilietybių skaičius
EFRAG valdyba	76 %	24 %	0 %	9
EFRAG TEG	81 %	19 %	0 % (nuo 2020 m. balandžio 1 d. – 6 %)	8 (nuo 2020 m. balandžio 1 d. – 9)
EFRAG TEG darbo grupės ir patariamiosios komisijos	81 %	19 %	2 %	Nuo 5 iki 14
Europos laboratorijos	59 %	41 %	12 %	13

¹⁵ Daliai 2018 m. Islamo bendradarbiavimo organizacijos komandiruo to darbuotojo į EFRAG, kai metinis ekvivalentas yra 60 tūkst. EUR

iniciatyvinė grupė					
Europos laboratorijos projekto grupė	52 %		48 %	13 %	13
EFRAG sekretoriatas					
Vadovybė	0 %		100 %	0 %	3
Techniniai darbuotojai	50 %		50 %	14 %	10
Pagalbiniai darbuotojai	0 %		100 %	0 %	3

Šaltinis: EFRAG